Hopkroft-Karpov algoritam: projektni izvještaj

Mario Borna Mjertan, seminar iz kolegija *Oblikovanje i analiza algoritama*
Matematički odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
ak. godina 2023./2024., nositelj: Matej Mihelčić, doc. dr. sc.

Osnovno o problemu sparivanja

Definicija Sparivanje

Sparivanje u neusmjerenom grafu $G = (V, E)$ je podskup bridova $M \subseteq E$ takav da svaki vrh u V ima najviše jedan s njim incidentan brid u M.

Definicija Maksimalno sparivanje

Maksimalno sparivanje u grafu je sparivanje maksimalne kardinalnosti. Drugim riječima, to je sparivanje u koje ne možemo dodati više nijedan brid, odnosno bilo koji nadskup njega više nije sparivanje.

Definicija Bipartitan graf

Bipartitan graf je graf $G = (V, E)$ čiji se vrhovi mogu particionirati u dva disjunktna skupa V_1 i V_2 tako da svaki brid iz E spaja vrh iz V_1 s vrhom iz V_2.

Hoproft-Karpov algoritam daje način pronalaska maksimalnog sparivanja u bipartitnom grafu u $O(\sqrt{V}E)$. Jedan algoritam za pronalaska maksimalnog sparivanja već smo vidjeli u vidu Edmons-Karpova algoritma za pronalaženje maksimalnog toka, što je nešto općenitiji problem, u seminaru kolege Polančeca. Velik broj problema može se modelirati kao način pronalaska maksimalnog sparivanja u bipartitnom grafu - Cormen et al. izdvajaju, recimo, dogovaranje termina za intervjue za posao prema raspoloživosti intervjuera i kandidata. Osnovna ideja algoritma je inkrementalno povećavati veličinu sparivanja.

Napomena. Cormen et al. ne uvjetuju da se u *putu* u grafu ne ponavljaju čvorovi, odnosno definicija puta nije ekvivalentna onoj sa npr. Diskretne matematike. Utoliko naglašavam da je *jednostavan put* put bez ponavljanja čvorova, odnosno, *jednostavan put* je ekvivalentan pojam *putu* s Diskretne matematike. Analogna interpretacija se primjenjuje na pojam *jednostavnih ciklusa*.

ⓘ *Definicija* M-alternirajuć put

Neka je M sparivanje u neusmjerenom grafu $G = (V, E)$. M**-alternirajuć put** je jednostavan put čiji bridovi alterniraju između pripadanja M i $E \backslash M$.

ⓘ *Definicija* M-augmentirajuć put

Neka je M sparivanje u neusmjerenom grafu $G = (V, E)$. M**-augmentirajuć put** je M-alternirajuć put koji počinje i završava u $E \backslash M$.

Napomena. Ovo znači da M-augmentirajuć put sadrži čvor više iz $E \backslash M$ nego iz M, pa mora imati neparno mnogo bridova.

Napomena o notaciji. Za proizvoljne skupove A i B, s $A \triangle B$ označavamo simetričnu razliku $(A \backslash B) \cup (B \backslash A)$, a s $\mathscr{k}(A)$ kardinalnost skupa A.

Dokaz korektnosti

Lema 1

Neka je M sparivanje u proizvoljnom neusmjerenom grafu $G = (V, E)$ i neka je P M-augmentirajuć put. Tad je skup bridova $M' = M \triangle P$ također sparivanje u G i $\mathscr{k}(M') = \mathscr{k}(M) + 1$.

Dokaz. Pretpostavimo da P sadrži q bridova tako da ih je $\lceil q/2 \rceil$ sadržano u $E \backslash M$ i $\lfloor q/2 \rfloor$ sadržano u M. Označimo tih q vrhova s $(v_1, v_2), (v_2, v_3), \ldots, (v_q, v_{q+1})$. P je M-augmentirajuć $\implies v_1$ i v_{q+1} su nespareni s obzirom na M, ostali vrhovi u P su spareni. Bridovi $(v_1, v_2), (v_3, v_4), \ldots (v_q, v_{q+1})$ pripadaju $E \backslash M$, a bridovi $(v_2, v_3), (v_4, v_5), \ldots, (v_{q-1}, v_q)$ pripadaju M. Primjenom simetrične razlike dobivamo da bridovi $(v_1, v_2), \ldots, (v_q, v_{q+1})$ pripadaju M', dok $(v_2, v_3), \ldots, (v_{q-1}, v_q)$ pripadaju $E \backslash M'$. Svaki vrh $v_1, \ldots, v_q, v_{q+1}$ sparen je s obzirom na M' te M' dobiva dodatan brid u odnosu na M. Ostali bridovi i vrhovi u G nisu zahvaćeni promjenom iz M u M'. Slijedi da je M' sparivanje u G i $\mathscr{k}(M') = \mathscr{k}(M) + 1$. $\square$

✓ Korolar 2

Neka je M sparivanje u proizvoljnom neusmjerenom grafu $G = (V, E)$, te neka su za neki $k \in \mathbb{N}$ s $P_i, i = 1, \ldots, k$ dani M-augmentirajući putevi u parovima disjunktnih vrhova. Tad je $M' = M \triangle (\cup_{i=1}^{k} P_i)$ sparivanje u G te $\mathscr{k}(M') = \mathscr{k}(M) + k$.

Dokaz. Korištenjem asocijativnosti simetrične razlike i matematičkom indukcijom iz prethodne leme.

Lema 3

Neka su M i M^* proizvoljna sparivanja u grafu $G = (V, E)$ te neka je $G' = (V, E')$ graf za $E' = M \triangle M^*$. Tad je G' disjunktna unija jednostavnih puteva, jednostavnih ciklusa i/ili izoliranih vrhova. Bridovi u svakom takvom jednostavnom putu ili ciklusu alterniraju između M i M^*. Ako je $\Bbbk(M^*) > \Bbbk(M)$, tad G' sadrži barem $\Bbbk(M^*) - \Bbbk(M)$ vrhovno-disjunktnih M-augmentirajućih puteva.

Dokaz. Svaki vrh u G' stupnja je najviše 2, budući da najviše dva brida iz E' mogu biti incidentna s vrhom: najviše jedan iz M i najviše jedan iz M^*.
$\implies$ Svaka komponenta povezanosti je ili izolirani vrh ili jednostavan put s bridovima koji alterniraju između M i M^* ili jednostavan ciklus parne duljine s bridovima koji alterniraju između M i M^*.
Definicija E' i $\Bbbk(M^*) > \Bbbk(M) \implies E'$ mora sadržavati $\Bbbk(M^*) - \Bbbk(M)$ više vrhova iz M^* nego iz M.
Svaki ciklus u G' ima paran broj bridova povučenih alternirajuće iz M i $M^* \implies$ svaki ciklus ima jednako bridova iz M i M^*
$\implies$ jednostavni putevi u G' su razlog $\Bbbk(M^*) - \Bbbk(M)$ više bridova iz M
Svaki put koji sadrži različit broj bridova iz M i M^* pripada jednom od dva slučaja:

1. počinje i završava s bridovima iz $M \implies$ sadrži jedan rub više iz M
2. počinje i završava s bridovima iz $M^* \implies$ sadrži jedan rub više iz M^*
   E' sadrži $\Bbbk(M^*) - \Bbbk(M)$ više rubova iz M^* (nego iz M) $\implies$ barem je $\Bbbk(M^*) - \Bbbk(M)$ puteva iz slučaja 2, pri čemu je svaki od njih M-augmentirajuć. Budući da svaki vrh ima najviše dva incidentna brida iz E', ti putevi moraju biti vrhovno disjunktni. □

Korolar 4 (uvjet zaustavljanja)

Sparivanje M u grafu $G = (V, E)$ je maksimalno sparivanje $\iff G$ ne sadržava M-augmentirajuć put.

Dokaz. Obratom po kontrapoziciji u oba smjera.
[$\implies$]
Obrat po kontrapoziciji glasi: G sadržava M-augmentirajuć put $\implies M$ nije maksimalno sparivanje u G.
Tvrdnja slijedi direktno iz Leme 1, definicije M-augmentirajućeg puta i maksimalnog sparivanja.
[$\impliedby$]
Obrat po kontrapoziciji glasi: M nije maksimalno sparivanje $\implies G$ sadržava M-augmentirajuć put.
Neka je M^* maksimalno sparivanje takvo da je $\Bbbk(M^*) > \Bbbk(M)$. Tad iz Leme 3 direktno slijedi tvrdnja. □

Hopcroft-Karpov algoritam

1. $M = \emptyset$
2. **ponavljaj**
3. > neka je $\mathcal{P} = P_1, \ldots, P_k$ maksimalan skup vrhovno-disjuktnih najkraćih M-augmentirajućih puteva
4. > $M = M \triangle \cup_{i=1}^{k} P_i$
5. **dok vrijedi** $P \neq \emptyset$
6. **vrati** M**

Korolarom 4 smo dokazali korektnost Hopcroft-Karpovog algoritma.

Složenost

Hopkroft-Karp se može implementirati u $O(\sqrt{V}E)$ vremenu. Cormen et. al pokazuju da se petlja ponavlja $O(\sqrt{V})$ puta te predlažu implementaciju kojom je određivanje maksimalnog skupa vrhovno-disjunktnih najkraćih M-augmentirajućih puteva složenosti $O(E)$. Elegantan dokaz se može naći u *Introduction to Algorithms*.

Njihova implementacija se odvija u tri faze: formiranjem usmjerene verzije G_M neusmjerena bipartitna grafa G, zatim stvaranjem usmjerenog acikličkog grafa H iz G_M varijantom BFS-a te konačno pronalaskom maksimalnog skupa vrhovno disjunktnih najkraćih M-augmentirajućih puteva varijatnom DFS-a na transpoziciji H^T od H, pri čemu transpozicijom usmjerena grafa smatraju graf s obrnutim smjerovima svaka pojedinačna brida. Sličan pristup koristi i moja implementacija, a razlika je u tome što formira niz udaljenosti čvora od trenutna sparivanja u BFS-u određujući koji putevi se mogu naći kao najkraći M-augmentirajući te DFS-om pronalazi vrhovno disjunktan najkraći put.

Empirijska analiza

Implementacija algoritma testirana je kroz dva parametrizirana testa na nenasumičnim grafovima. Kompilacija i izvršavanje s `cmake . && cmake --build . && ./main [t1_vc_max] [t1_iteration_count] [t1_logic] [t2_iteration_count] [t2_logic]`.

Aparatura za testiranja podržava dvije logike generiranja bridova:

- logika 0, koja za $V = V_1 \cup V_2$ daje $E = V_1 \times V_2$ (simulira gust graf, što je loš slučaj za ovaj algoritam)
- logika 1, koja daje $k(E) = \lfloor\sqrt{V}\rfloor$ (relativno rijedak graf, što je dobar slučaj za ovaj algoritam)

Test 1 je parametriziran ograničenjem na broj vrhova `[t1_vc_max]` i logikom generiranja bridova `[t1_logic]`. Provodi testiranje na grafovima sa $6, 7, 8, \ldots, \mathrm{t1\_vc\_max}$ vrhova u danoj logici generiranja (što određuje broj bridova), ponavljajući svaki test `[t1_iteration_count]` puta. Ovaj test podržava `t1_logic: 2` vrijednost za testiranje obje logike.

Test 2 je parametriziran brojem iteracija `[t2_iteration_count]` i logikom generiranja bridova `[t2_logic]`. Ne podržava vrijednost `t2_logic: 2`. Provodi testiranje na grafovima sa 650, 1000, 2500, 5000, 8000 i 10 000 vrhova u danoj logici generiranja.

Neobrađeni rezultati testova su priloženi u repozitoriju. Prema rezultatima iz prethodne točke, lagano dobivamo da u logici 0 (dopustimo si malo neformalnosti i označimo $\Bbbk(V) =: V$) očekujemo da vrijeme izvršavanja u najgorem slučaju iznosi $O(V^{\frac{5}{2}})$, odnosno $O(V)$ u logici 1. Na svim grafovima smatrat ćemo da x-os predstavlja broj vrhova grafa, a y-os prosječno vrijeme izvršavanja u naznačenim jedinicama. Također ćemo smatrati da je sve

Procesor na kojem se provodilo testiranje je Apple M1 Pro. Na procesoru se dinamičko upravljanje frekvencijom ne može kontrolirati, a ista ovisno o jezgri i odlukama OS-a može varirati između 600 i 3220 MHz. U repozitoriju je priložen `powermetrics -s cpu_power -n 1` ispis. Pretpostavljam da je isto uzrok devijacijama (tj. prekidima u krivuljama prosječnog vremena odnosno činjenici da ih imam dvije ponegdje) koje vidimo na grafovima, budući da algoritamski uzrok tomu nisam našao i da ne vidim nikakva uzorka u prosječnu vremenu između točaka.

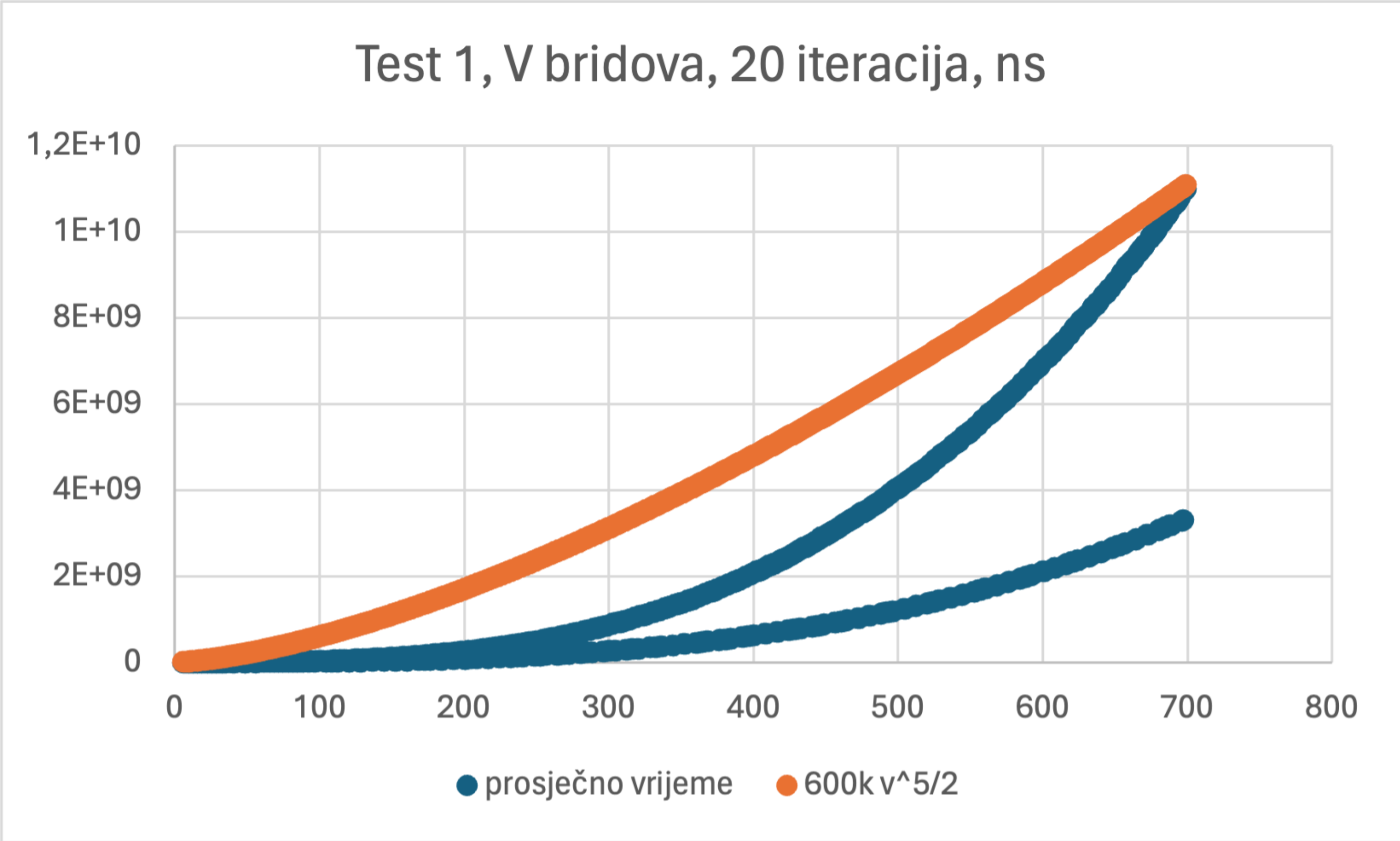

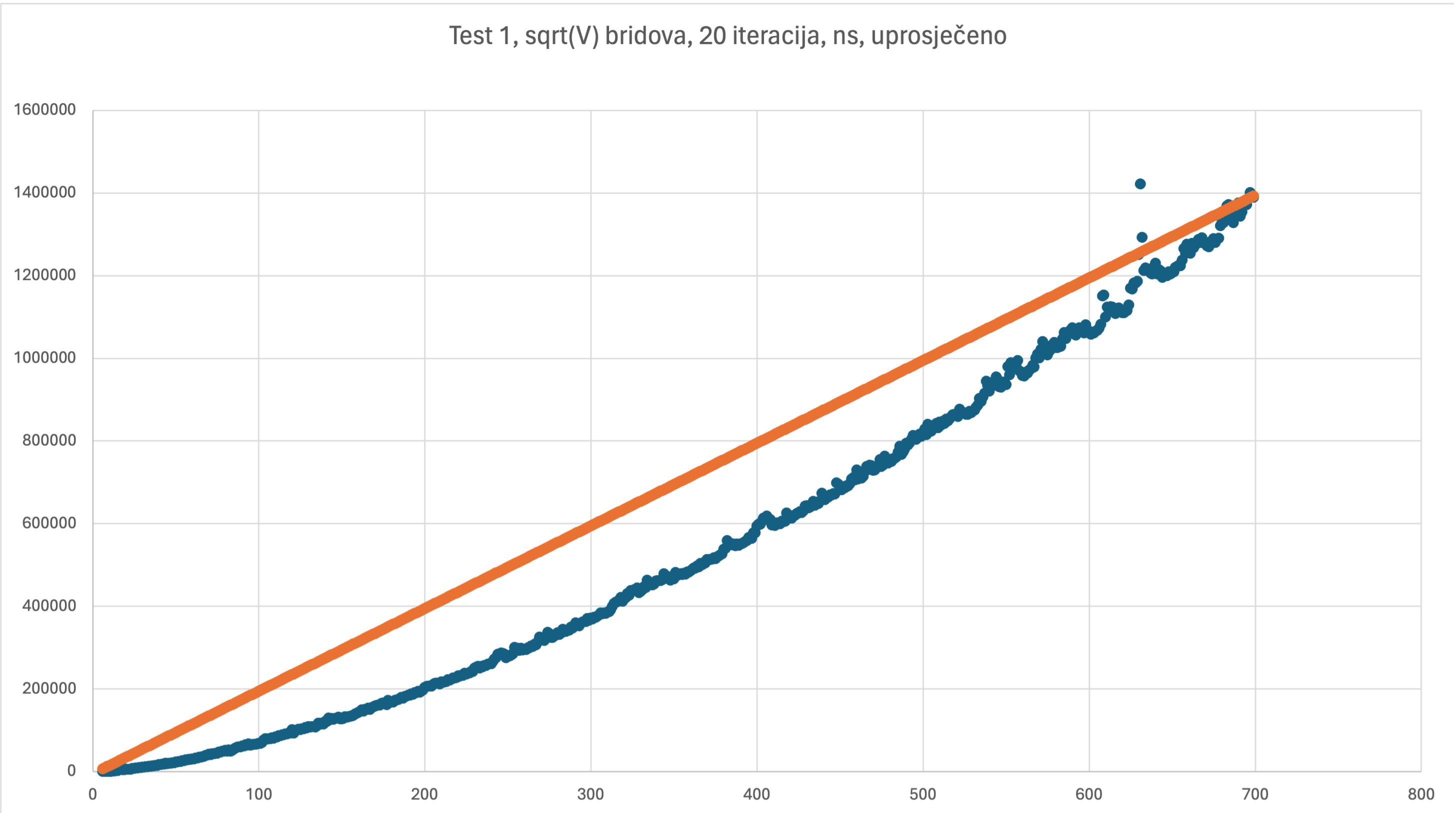

Oba grafa prikazuju prosječne vrijednosti za pojedini broj vrhova u logici 0, odnosno 1, respektivno u testu 1 za grafove s 6 do 700 vrhova na 20 iteracija. Iz njih možemo tvrditi da, do na outliere koji mogu biti uzrokovani vanjskim faktorima, u logici 0 doista imamo ogradu $O(V^{5/2})$ (ne nužno blisku), a u logici 1 imamo pravac.

Plotanjem svih vrijednosti u logici 1 na 20 iteracija nam se to i potvrđuje, doduše uz jasno vidljive outliere i varijaciju u brzini izvršavanja.

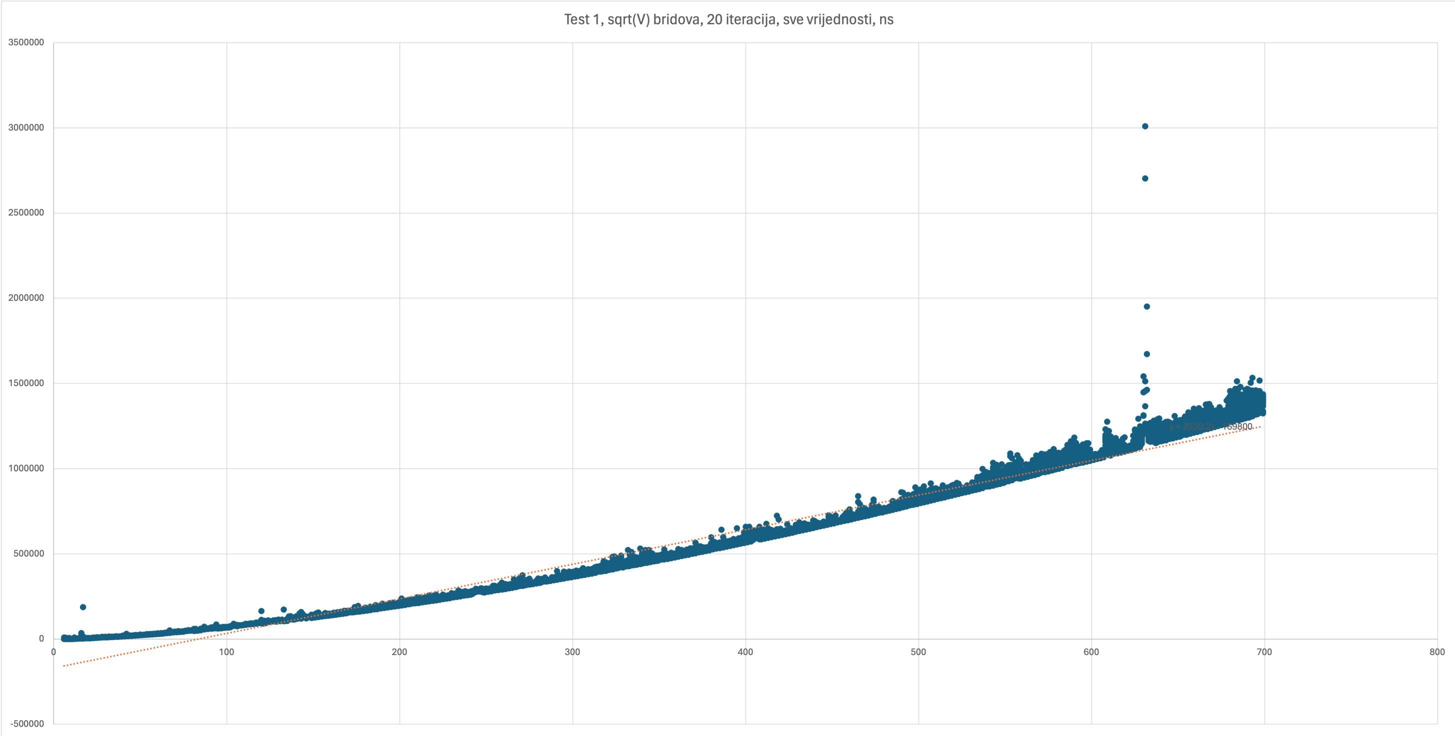

Analogno u testu 20 provedenom na 2000 iteracija u logici 2 dobivamo ovo za prosječne vrijednosti, što ponovno možemo opravdati s utjecajem operativnog sustava i procesorskog upravljanja energijom.

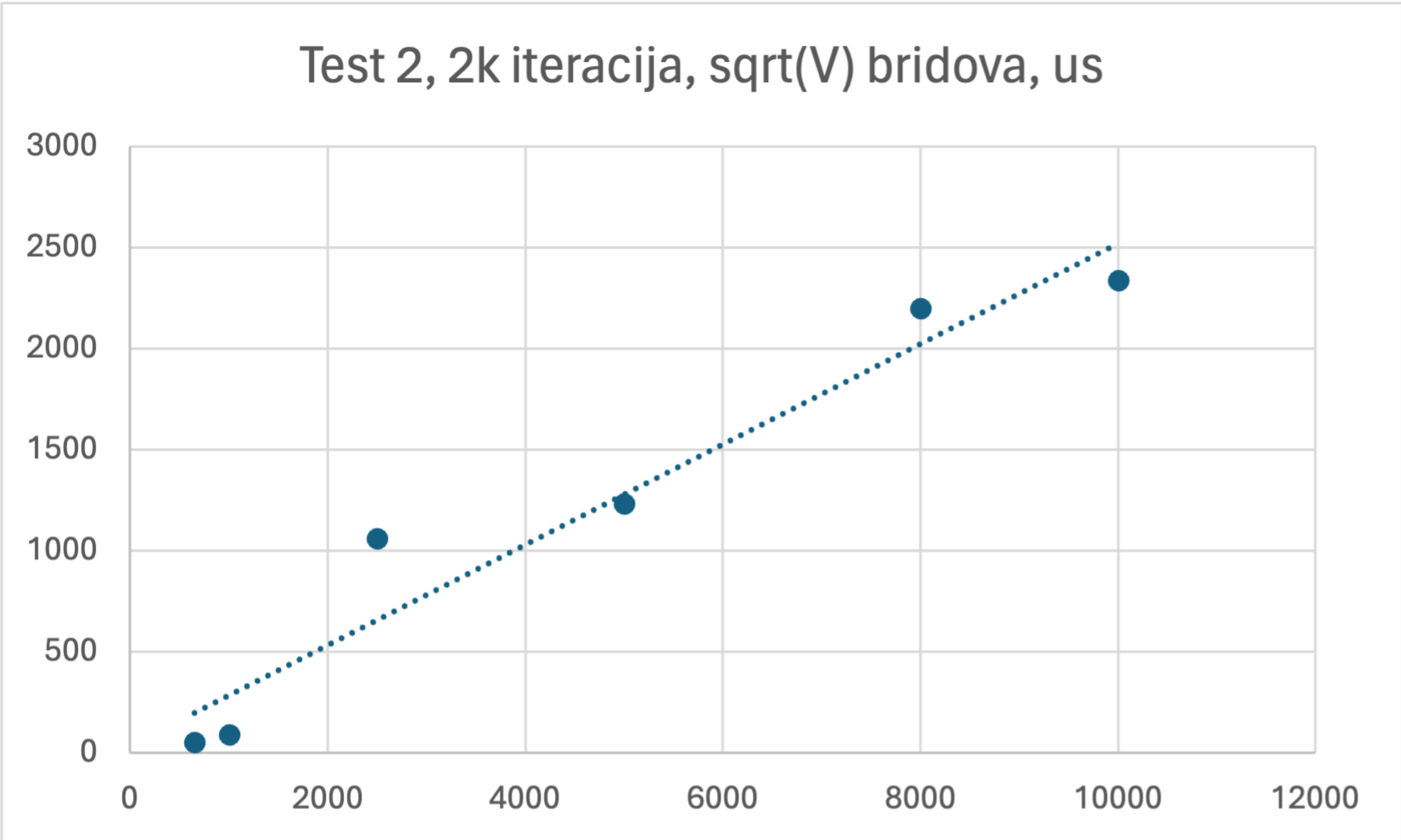

Provodeći test 2 u logici 1 na 20 iteracija vidimo da se isto poklapa s našim očekivanjem $O(V^{5/2})$
.

Kad interpoliramo točke u testu 2 polinomom stupnja 3, koeficijent uz x^3 je poprilično malen, pa nam to sugerira da ne trebamo odbaciti ocjenu koju smo dobili teorijski, odnosno da nemamo razloga vjerovati da $O(V^{5/2})$ nije dobra ograda.

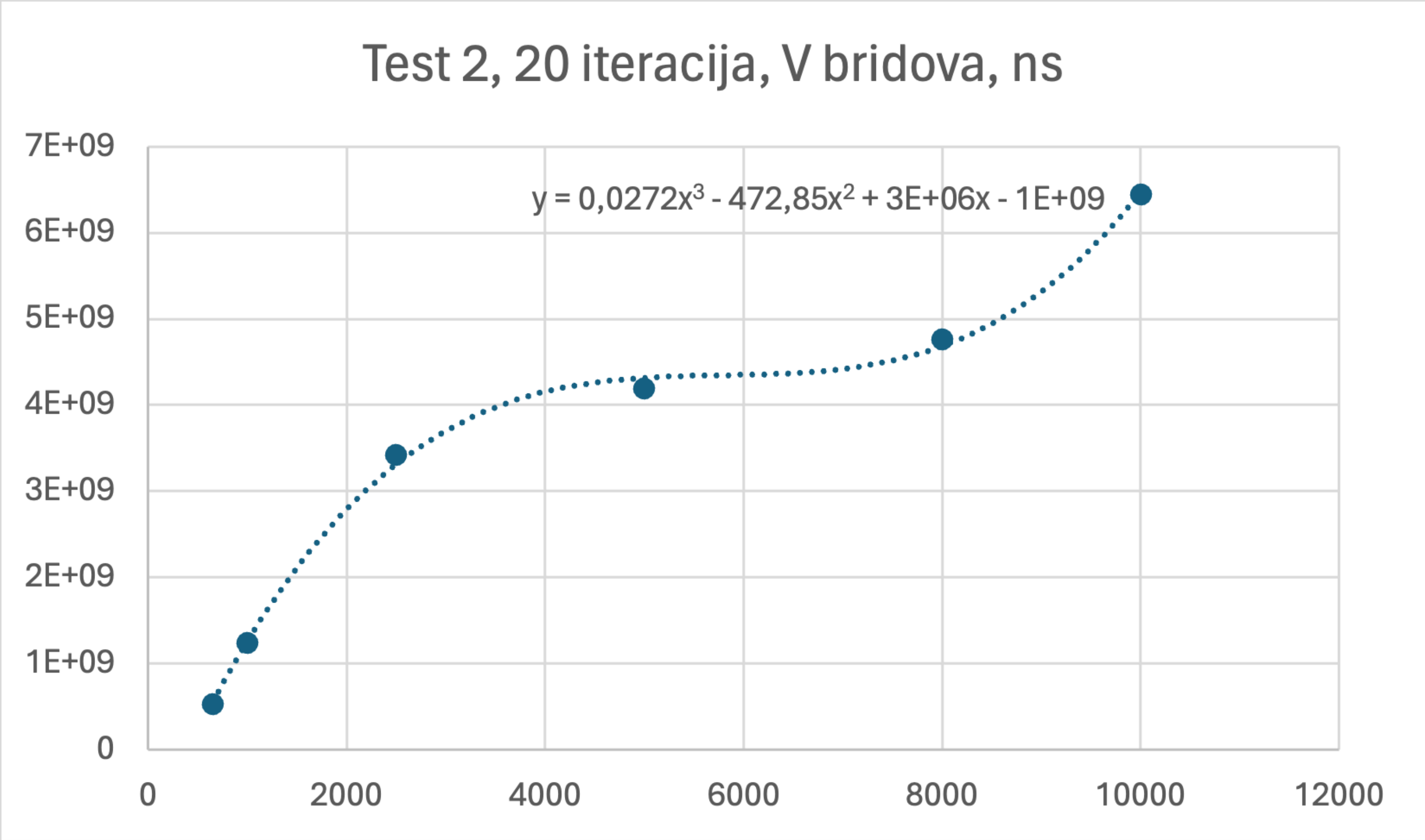

Ako na isti graf dodamo npr. $20000V^2 + l$ imamo još jedan razlog za vjerovati da je ograda $O(V^{5/2}) u redu:

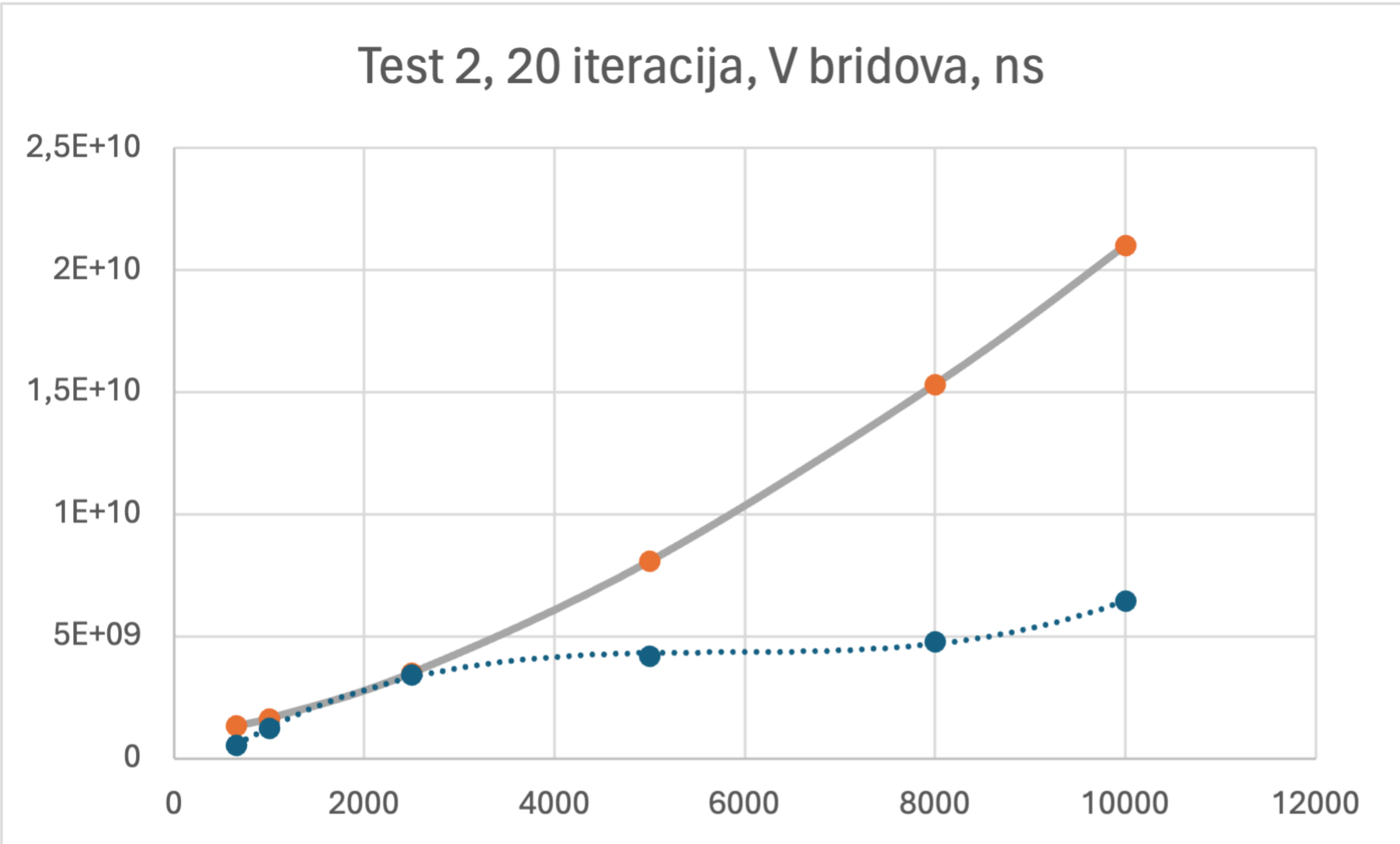

Literatura

- Thomas H. Cormen, Charles E. Leiserson, Ronald L. Rivest, Cliffo: *Introduction to Algorithms (4th edition)*, 2022, The MIT Press

- Hopcroft-Karp algorithm, Wikipedia
- Bruno Polančec: *Edmonds-Karp algoritam*, seminar iz kolegija *Oblikovanje i analiza algoritama*, 2023./2024.
- Apple M1 Pro benchmarks, Notebookcheck.net i Find Clock Speed on M1 Mac, Apple Developer Forums u diskusiji oko linkova

Repozitorij ovog seminara: https://github.com/mbmjertan/oaa-hk